

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 22 грудня 2025 р. №10)

ЗАТВЕРДЖЕНО

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ПІДТРИМКА РІЗНОВІКОВИХ ГРУП
В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ»
для вихователів закладів дошкільної освіти**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти), затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2021 № 397, «Типової програми підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти щодо надання підтримки в освітньому процесі дітям з особливими освітніми потребами» (наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2021 № 457), Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо різних типів організації освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.01.2025 № 45) та відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти», затвердженого наказом Міністерства економіки України, від 19.10.2021 № 755-21 «Про затвердження професійного стандарту вихователів закладу дошкільної освіти».

Освітня програма також враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 №800 «Деякі питання щодо підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 07 липня 2025 року №818 «Положення про деякі типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти», Державного стандарту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33, Положення про психологічну службу у системі освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 22 травня 2018 року № 509 та в контексті вимог законодавства, зокрема, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вихователя закладу дошкільної освіти та з урахуванням європейського вектору розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: створення умов для професійного розвитку вихователя відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) необхідних для організації розвитку, виховання та навчання дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти;
- поглибити й розширити знання вихователів ЗДО з теорії і практики організації освітнього процесу в різновікових групах, що забезпечує якісні зміни та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі дошкільної освіти;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей педагогів;
- удосконалити вміння вихователів ЗДО відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектора розвитку;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін;
- ознайомлення педагогічних працівників із стратегіями та тенденціями, що склали основу для розроблення змісту Стандарту;
- удосконалення здатності та готовності цільової аудиторії планувати освітній процес з урахуванням положень Стандарту для вибудовування індивідуальної освітньої траєкторії дитини дошкільного віку;

- формування здатності педагогічних працівників організовувати різні види діяльності дітей у різновіковій групі ЗДО на засадах діяльнісного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого, інтегрованого, соціокультурного підходів;
- вдосконалення готовності педагогів до організації партнерства з батьками вихованців задля підвищення культури відповідального батьківства.

Запропонована програма спрямована на надання якісних освітніх послуг в різновікових групах закладів дошкільної освіти.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- сутності основних ідей, принципів побудови Державного стандарту дошкільної освіти;
- структури та змісту чинних освітніх програм;
- планування освітньої діяльності в різновіковій групі ЗДО;
- академічної свободи вихователя в організації освітнього процесу.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог чинного законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог Державного стандарту дошкільної освіти, чинних освітніх програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку, попередніх результатів вихованців, їх освітніх потреб;
- формувати у дітей дошкільного віку компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- генерування нових ідей (креативність);
- прийняття обґрунтованих рішень;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- міжособистісна взаємодія;
- рефлексія та саморозвиток;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх дітей;
- просування національно-патріотичних та демократичних цінностей (патріотизм, відповідальність за долю держави, повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

Укладачі освітньої програми	Нечипорук Надія Іванівна, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», Корж Тетяна Михайлівна, методист відділу раннього розвитку, дошкільної та початкової освіти, старший викладач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
---	--

Найменування освітньої програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Підтримка різновікових груп в закладі дошкільної освіти» для вихователів закладів дошкільної освіти
Мета програми	Створення умов для професійного розвитку вихователя відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку дітей дошкільного віку відповідно до Концепції розвитку дітей раннього та дошкільного віку, затвердженої Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол № 1-2/8-119 від 18.06.2020 р.), та на основі Державного стандарту дошкільної освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 за №33
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Вихователі закладів дошкільної освіти
Обсяг (тривалість), що встановлюється в годинах та/або кредитах ЄКТС	120 год / 4 кредити ЄКТС (72 аудиторних годин, 48 годин – самостійна робота)
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06 Професійні компетентності: А1 Прогностична (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Організаційна (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4); А3 Оцінювально-аналітична (А3.1, А3.2); А4 Предметно-методична (А4.1) Б1 Здоров'язбережувальна (Б1.1, Б1.2); Б2 Проєктувальна (Б2.1); В1 Психо-емоційна (В1.1, В1.2); В2 Педагогічне партнерство (В2.1, В2.2, В2.3); В3 Морально-етична (В3.1); Г1 Здатність до навчання впродовж життя (Г1.1, Г1.2); Г2 Інформаційно-комунікаційна (Г2.1, Г2.2, Г2.3)
Строки виконання програми	Календарний рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/

Зміст програми

№ з/п	Назва та зміст навчального модуля	Всього годин	Аудиторні			Самостійна робота
			Лекції	Семінари	Практичні	
Модуль I. Філософія освіти XXI століття		6	6	–	–	6
1.1.	Національна ідентичність в історичному вимірі	4	4	–	–	
1.2	Філософія стоїцизму як інструмент формування ментальної стійкості педагога	2	2	–	–	
Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		22	–	–	22	8
2.1.	Професійний стандарт вихователя закладу дошкільної освіти як інструмент самооцінювання та розвитку педагогічної майстерності	2	–	–	2	
2.2.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2	–	–	2	
2.3.	Розвиток емоційного інтелекту дитини. Стратегія емоційного виховання	2	–	–	2	
2.4.	Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи	2	–	–	2	
2.5.	Робота з дітьми ВПО: адаптація, соціалізація, психологічна підтримка	2	–	–	2	
Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»		6	–	–	6	
Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»		6	–	–	6	
Модуль III. Зміст та організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти		36	8	–	28	20
Інваріантна складова		30	8		22	
3.1.	Закон «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення	2	2	–	–	
3.2.	Державний стандарт дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації	2	2	–	–	
3.3.	Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу закладу дошкільної освіти	2	2	–	–	
3.4.	Особливості організації життєдіяльності дітей у різновіковій групі закладу дошкільної освіти	2	–	–	2	
3.5.	Дидактичні основи навчання дітей на заняттях у різновіковій групі	2	2	–	–	
3.6.	Створення освітнього середовища в закладі дошкільної освіти	2	–	–	2	
3.7.	Методичні аспекти мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку	2	–	–	2	
3.8.	Особливості організації ігрової діяльності дітей у різновіковій групі	2	–	–	2	

3.9.	Українська вишивка як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку	2	—	—	2	
3.10.	Формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку засобами STREAM-освіти	2	—	—	2	
3.11.	Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять	2	—	—	2	
3.12.	Здоров'язбережувальні музикотерапевтичні технології у практиці закладу дошкільної освіти	2	—	—	2	
3.13.	Організація простору навчальної взаємодії на віртуальній дошці «Padlet»	2	—	—	2	
3.14.	Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти	2	—	—	2	
3.15.	Сучасні підходи до навчання дітей елементів грамоти	2	—	—	2	
Варіативна складова		6	—	—	6	8
3.16.	Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти	2	—	—	2	
3.17.	Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення	2	—	—	2	
3.18.	Дитяча іграшка як засіб формування ціннісного ставлення до національної культури	2	—	—	2	
3.19.	Музична логоритміка у соціалізації, комунікації та підтримці емоційно-психологічного розвитку дітей дошкільного віку	2	—	—	2	
3.20.	Особливості психолого-педагогічної готовності дітей до навчання в школі	2	—	—	2	
Модуль IV. Діагностико-аналітичний модуль		8	2	—	6	6
4.1.	Настановче заняття. Вхідне діагностування	2	2	—	—	
4.2.	Тематична дискусія «Організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти»	2	—	—	2	
4.3.	Захист випускних проєктів	2	—	—	2	
4.4.	Вихідне діагностування	2			2	
Всього годин: 120		72	16	—	56	48

Модуль I. Філософія освіти XXI століття

1.1. Національна ідентичність в історичному вимірі.

Поняття національної та громадянської ідентичності. Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» та його статті щодо основних напрямів освітньої діяльності. Різновиди освітніх заходів, пропонувані Законом України для реалізації основних напрямів виховання національної та громадянської ідентичностей. Історична генеза української національної ідентичності: між конфронтацією та співробітництвом. Проблематика та методика національно-патріотичного, військово-патріотичного, громадянського та духовно-морального виховання. Регіональність в становленні української національної та громадянської ідентичності. Роль позашкільних заходів та позакласної роботи у формування національної та громадянської ідентичності. Пошукова та творча діяльність учнів у формуванні національної та патріотичної діяльності.

1.2. Філософія стоїцизму як інструмент формування ментальної стійкості педагога.

Ознайомлення з ключовими принципами стоїцизму. Практичні техніки стоїків для збереження емоційної рівноваги в стресових ситуаціях. Використання стоїчного підходу для

ефективного вирішення конфліктів і збереження професійної стійкості. Рекомендації для інтеграції стоїчних практик у щоденну роботу педагога.

Модуль II. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

2.1. Професійний стандарт вихователя закладу дошкільної освіти як інструмент самооцінювання та розвитку педагогічної майстерності.

Ознайомлення з основними положеннями професійного стандарту вихователя ЗДО, зокрема з трудовими функціями та компетентностями. Кодифікація Професійного стандарту. Трудові функції – невід’ємна частина стандарту для кожної професії згідно з українським законодавством. Формування в педагогів навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей, умінь вести моніторинг власної педагогічної діяльності. Сфери застосування вихователями Професійного стандарту. Самооцінювання вихователя ЗДО власної професійної діяльності; планування та визначення траєкторії професійного розвитку; планування його підвищення кваліфікації. Особливості визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам. Приклади комплексного самооцінювання (за всіма компетентностями, визначеними Професійним стандартом) із метою планування підвищення кваліфікації; періодичне самооцінювання володіння певними компетентностями для виявлення відповідних напрямів професійного розвитку. Виконання вправ, що сприяють формуванню в педагога навичок самооцінювання рівня професійних компетентностей. Самостійне визначення рівня володіння цифровою компетентністю шляхом складання національного тесту на цифрову грамотність «Цифрограм для вчителів» на порталі Дія.

2.2. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору.

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

2.3. Розвиток емоційного інтелекту дитини. Стратегія емоційного виховання

Емоційне виховання як цілеспрямований процес розвитку здатності розуміти, виражати та керувати власними емоціями. Розпізнавання емоцій інших та способи реагування. Моделювання позитивної поведінки як один із найкращих способів допомогти дитині розвинути емоційний інтелект. Розвиток емоційного інтелекту дітей.

2.4. Актуальні проблеми наступності дошкільної і початкової освіти в контексті реалізації Нової української школи.

Поняття наступності у дошкільній та початковій освіті. Основні проблеми забезпечення наступності. Психологічні бар’єри: складнощі адаптації дітей до нових умов, пов’язані зі зміною структури дня, підходів до навчання та вимог; стрес та тривога через новий режим, більшу тривалість занять, зміну навчального середовища. Роль Нової української школи у вирішенні проблем наступності. Основні принципи НУШ. Інтеграція освітніх стандартів. Розвиток ключових компетентностей. Навчання через діяльність.

2.5. Робота з дітьми ВПО: адаптація, соціалізація, психологічна підтримка.

Особливості роботи з дітьми внутрішньо переміщених осіб (ВПО), їх адаптації в новому середовищі та соціалізації. Розгляд методів психологічної підтримки, подолання стресу та травматичного досвіду, створення безпечного та інклюзивного освітнього простору. Налагодження ефективної взаємодії між закладом освіти, сім’єю та громадою.

Спецкурс «Психологічна підтримка учасників освітнього процесу»

Поняття безпечного і здорового освітнього середовища. Причини недостатнього рівня розбудови безпечного і здорового освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Цілі, завдання, очікувані результати реалізації Національної стратегії розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Умови розбудови безпечного і здорового освітнього середовища. Підходи до реагування на наслідки надзвичайних ситуацій. Основні принципи надання психосоціальної допомоги. Ресурсність, модель подолання стресу М. Лаада (BASIC PH). Емоційні порушення у дітей різних вікових категорій. Психологічні техніки відновлення

ресурсного стану педагогів та дітей в умовах війни. Збереження психологічного здоров'я під час самоізоляції, дієві техніки самодопомоги. Особливості зниження рівня тривожності в дітей. Ментальне здоров'я та психосоціальна підтримка: зміст понять. Надзвичайні ситуації. Благополуччя людини. Взаємозв'язок проблем ментального здоров'я та психосоціальної підтримки в надзвичайних ситуаціях. Визначення понять «стрес», «життестійкість». Опановування прийомами, які сприяють управлінню стресом та відновленню емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.

Спецкурс «Інклюзивна освіта: теорія і практика»

Принципи та практичні аспекти створення інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти. Ідентифікація потреб дітей з особливими освітніми потребами. Розробка індивідуальної програми розвитку дитини. Підтримка педагогів у розвитку адаптивних методик навчання, а також створення безбар'єрного фізичного та соціального середовища. Розвиток рівності, толерантності та розуміння різноманітності серед дітей, сприяння їхньому повноцінному включенню в суспільство. Взаємодія з батьками дітей дошкільного віку та іншими учасниками освітнього процесу з метою підтримки та співпраці у створенні ефективного інклюзивного середовища. Співпраця між педагогами, психологами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу у створенні індивідуалізованих підходів до підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Взаємодія психологів, педагогів та інших спеціалістів у сфері освіти для ефективного розвитку інклюзивних практик та спільного розв'язання проблем. Вплив вікових особливостей на навчання та розвиток дітей з різними видами особливих освітніх потреб, включаючи інтелектуальні, фізичні, емоційно-психологічні та соціальні аспекти. Індивідуальні особливості кожної дитини: ступінь функціональних можливостей, інтереси та потреби, а також специфічні особливості, пов'язані з конкретними труднощами. Практичні приклади та рекомендації щодо врахування вікових та індивідуальних особливостей у процесі планування та виконання освітніх програм для дітей з особливими освітніми потребами.

Модуль III. Зміст та організація освітнього процесу в різновіковій групі закладу дошкільної освіти

3.1. Закон «Про дошкільну освіту»: ключові зміни та нововведення.

Огляд структури та змісту Закону України «Про дошкільну освіту». Система дошкільної освіти та державна політика у сфері дошкільної освіти. Основні завдання законодавства України в сфері дошкільної освіти. Механізми здобуття та доступність здобуття дошкільної освіти. Базові етапи дошкільної освіти. Роль сім'ї у дошкільній освіті. Суб'єкти освітньої діяльності.

3.2. Державний стандарт дошкільної освіти: концептуальні засади, структура, зміст, завдання, умови реалізації.

Вектори Державного стандарту дошкільної освіти, його відповідність викликам сучасної дошкільної освіти та запитам практиків. Суть концептуальних засад, особливості структурування Державного стандарту дошкільної освіти. Аналіз цінності дитинства як основи стандарту дошкільної освіти, базові принципи та умови реалізації стандарту дошкільної освіти.

3.3. Партнерська взаємодія педагогів з батьками як умова забезпечення якості освітнього процесу закладу дошкільної освіти.

Необхідність реалізації партнерської взаємодії педагогів закладу дошкільної освіти з батьками вихованців. Закон України «Про дошкільну освіту» про педагогічну підтримку батьків. Аналіз вимог професійних стандартів «Вихователь закладу дошкільної освіти», «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти» щодо партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. Першочергові завдання закладу дошкільної освіти у воєнний час щодо взаємодії з батьками. Напрями реалізації взаємодії закладу дошкільної освіти з родинами. Форми партнерської взаємодії закладу дошкільної освіти з батьками вихованців.

3.4. Особливості організації життєдіяльності дітей у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.

Необхідність створення різновікових груп у сучасних закладах дошкільної освіти, способи їх комплектування. Поняття про життєдіяльність дошкільника. Організація життєдіяльності дітей різновікових груп відповідно до концептуальних засад Державного стандарту дошкільної освіти. Умови ефективної організації життєдіяльності дитини в закладі дошкільної освіти. Характеристика різних моделей планування освітнього процесу в різновікових групах. Моделювання режиму життя дітей різновікової групи, орієнтуючись на склад вікової групи.

3.5. Дидактичні основи навчання дітей на заняттях у різновіковій групі.

Характеристика основних форм навчально-пізнавальної діяльності в різновіковій групі. Види занять за способом поєднання і використання методів, прийомів, засобів навчання: комбіновані, ігрові, тематичні, домінуючі, сюжетно-динамічні. Способи організації занять, їх особливості у різновіковій групі. Методика проведення комплексних занять. Методика проведення комбінованих занять. Вимоги до складання розкладів занять. Особливості планування занять у різновікових групах.

3.6. Створення освітнього середовища в закладі дошкільної освіти.

Сутність поняття «освітнє середовище закладу дошкільної освіти». Створення безпечного, здорового, інклюзивного чи спеціального освітнього середовища відповідно до вимог наказу МОН від 13.08.2025 № 1138 «Орієнтовні переліки матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення закладу дошкільної освіти». Освітнє середовище внутрішнє (у приміщенні та на території СОД) та зовнішнє (за межами території СОД) середовище суб'єкта освітньої діяльності, віртуальний простір, у випадку реалізації освітнього процесу у дистанційному форматі. Основні принципи формування дизайну освітнього середовища. Перелік примірників осередків розвитку для дітей раннього та дошкільного віку, що можуть бути облаштовані у приміщеннях та на території суб'єкта освітньої діяльності.

3.7. Методичні аспекти мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку

Вимоги Державного стандарту дошкільної освіти та комплексних програм з розвитку мовлення дітей. Пріоритетні завдання мовленнєвого розвитку дітей. Провідні види діяльності з розвитку мовлення: навчально-мовленнєва; мовленнєво-ігрова; комунікативно-мовленнєва; художньо-мовленнєва. Методи роботи з розвитку мовлення дітей: спостереження, екскурсії, дидактичні ігри, бесіда за змістом картини і розповідання за картиною; читання літературних творів із подальшим їх літературно-художнім аналізом, мовленнєві завдання і вправи на основі дидактичної наочності тощо; полілог, вправи, структурно-синтаксична схема; розповідання командами, інтерв'ювання. Дидактична наочність: картини і картинки, плакати, схеми, інтелектуальні карти, коректурні таблиці, ілюстрації, листівки.

3.8. Особливості організації ігрової діяльності дітей у різновіковій групі.

Гра як провідний вид діяльності дітей дошкільного віку, формування особистості дитини в грі. Аналіз змісту освітнього напрямку «Гра дитини» Базового компонента дошкільної освіти; зміст ігрової компетентності. Класифікація ігор відповідно до Базового компонента дошкільної освіти. Створення предметно-ігрового середовища різновікової групи відповідно до сучасних вимог як умова формування ігрової компетентності дітей дошкільного віку. Особливості організації різних видів ігор. Методи та прийоми керівництва іграми з правилами та творчими іграми в різновіковому колективі дітей. Моделювання керівництва сюжетно-рольовою грою відповідно до вікового складу різновікової групи.

3.9. Українська вишивка як засіб патріотичного виховання дітей дошкільного віку.

Значення української вишивки як важливого елемента національної культури та потужного ресурсу національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. Розглядаються історія виникнення та розвиток української вишивки, географічні особливості регіональних стилів, основні символи та кольори вишивки, їхнє значення і роль у формуванні

національної ідентичності. Адаптація матеріалу до вікових особливостей дошкільнят, формам і методам залучення дітей до ознайомлення з цим мистецтвом, інтеграції вишивки в освітній процес, розвитку творчих навичок, естетичного сприйняття та формуванню почуття гордості за українську спадщину. Практичне використання елементів традиційної вишивки у роботі з дітьми. Виконання зразків фрагментів українського вишитого орнаменту (на вибір).

3.10. Формування природничо-екологічної компетентності дітей дошкільного віку засобами STREAM-освіти

Розглядаються поняття природничо-екологічної компетентності, її структурні компоненти (когнітивний, діяльнісний, емоційно-ціннісний), принципи, методи та ефективні форми організації освітнього процесу. Особлива увага приділяється діяльнісному підходу, впровадженню дослідницької, екопросвітницької, ігрової та проєктної діяльності в ЗДО, створенню природного розвивального середовища (екостежини, метеомайданчики, екокімнати тощо). Практичні рекомендації щодо інтеграції природничих знань із математичним мисленням, технічною творчістю, мистецтвом і читанням.

3.11. Розвиток логіко-математичної і дослідницької компетентності дітей дошкільного віку в процесі формування математичних понять.

Аналіз освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» Державного стандарту дошкільної освіти. Визначення поняття «сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність» дитини. Формування емоційно-ціннісного ставлення до логіко-математичної та дослідницької діяльності в дітей дошкільного віку. Формування уявлень про основні математичні поняття. Оволодіння навичками логіко-математичної та дослідницької діяльності. Розвивальні математичні ігри як засіб розвитку особистісного потенціалу дитини. Особливості проведення дидактичних математичних ігор.

3.12. Здоров'язбережувальні музикотерапевтичні технології у практиці закладу дошкільної освіти.

Музикотерапія у стимулюванні навчання й відновлення здоров'я людини: ефект Моцарта. Психо-емоційно-моторна природа музикотерапії. Цілющі особливості музики в історії музикотерапії. Профілактика емоційно-стресових станів засобами музикотерапії. Музикотерапія як контрольоване використання музики в лікуванні, реабілітації, освіті й вихованні дітей і дорослих. Форми музикотерапії. Музичні твори для регуляції психо-емоційного стану. Музичне мистецтво як специфічна й унікальна можливість цілеспрямованого впливу на соматичний і психічний стан людини.

3.13. Організація простору навчальної взаємодії на віртуальній дошці «Padlet»

Зміст заняття включає міні-лекцію про функціонал віртуальної дошки та ідеями її використання в освітньому процесі. У практичній частині слухачі навчатимуться створювати віджети (дописи): завантажувати зображення та презентації, посилання на зовнішні ресурси, малювати тощо. Також у ході спільної роботи на дошці практикуватимуться залишати коментарі під окремими картками та взаємодіяти з контентом інших учасників. Очікуваним результатом користування педагогами «Padlet» може бути здатність до створення цікавого та інтерактивного навчального заняття, покращення співпраці між учасниками освітнього процесу.

3.14. Упровадження основ соціальної та фінансової грамотності в закладах дошкільної освіти.

Особливості формування соціально-фінансової компетентності дитини дошкільного віку в різних видах діяльності. Індикатори сформованості соціально-фінансової компетентності у дошкільників. Пріоритетні форми, методи та засоби формування соціально-фінансової компетентності. Роль вихователя і батьків у формуванні фінансової грамотності.

3.15. Сучасні підходи до навчання дітей дошкільного віку елементів грамоти.

Сучасні ефективні підходи до роботи з навчання дошкільників основ грамоти. Психофізіологічні та психологічні засади навчання грамоти; основні механізми й інструменти цього процесу. Засвоєння основ грамоти як складна аналітико-синтетична діяльність. Характеристика ефективних традиційних та інноваційних технологій і засобів навчання дітей

основ грамоти. Показники готовності педагогів до інтерактивного та стимулювального процесу навчання дітей основ грамоти.

3.16. Упровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу освіти.

Поняття здоров'язбережувальних технологій. Комплекс методів, заходів та практик, спрямованих на збереження та покращення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я учнів в освітньому процесі. Принципи здоров'язбережувальних технологій. Методи та форми здоров'язбережувальних технологій в освітньому процесі. Психогігієна та стрес-менеджмент. Роль педагога у впровадженні здоров'язбережувальних технологій. Моделювання здорового способу життя. Формування здоров'язбережувального середовища. Виклики та проблеми впровадження здоров'язбережувальних технологій у закладах освіти.

3.17. Логіко-математична гра «Танграм» як практичний засіб розвитку й тренування логічного мислення.

Формування логіко-математичної компетентності дітей дошкільного віку – важлива складова освітнього процесу. Використання в освітньому процесі гри «Танграм». Обґрунтування сутності гри «Танграм», особливості її проведення з дітьми. Характеристика етапів оволодіння дітьми вміннями складати образи з геометричних фігур.

3.18. Дитяча іграшка як засіб формування ціннісного ставлення до національної культури.

Ціннісне ставлення дитини до народної іграшки. Види народних іграшок, їх характеристика: іграшки із тіста, дерев'яна іграшка, яворівський розпис, іграшки із сиру, глини, соломи, лози, трави. Сучасні іграшки із сіна. Лялька-мотанка. Компоненти ціннісного ставлення до народної іграшки. Визначення рівня ціннісного ставлення до народної іграшки.

3.19. Музична логоритміка у соціалізації, комунікації та підтримці емоційно-психологічного розвитку дітей дошкільного віку

Оздоровлювальні, освітні, виховні, корекційні можливості логоритміки як інструменту соціалізації, комунікації та засобу психомоторного розвитку дітей. Інтеграція слова, музики і руху як основа логоритміки. Зміст, види та компоненти системи логоритміки. Логоритміка у розвитку мовлення дітей. Нетрадиційні способи музикування як засіб особистісного розвитку на логоритмічних заняттях.

3.20. Особливості психолого-педагогічної готовності дітей до навчання в школі

Суть готовності дитини до школи, її структура, компоненти психологічної готовності дитини до навчання. Під час практичної частини розглянуто варіативність підходів щодо оцінювання готовності дітей до навчання в школі, відпрацьовано валідні методики, тести, діагностичні програми для вивчення психологічної готовності дитини до навчання у школі.

Питання для самостійного опрацювання

1. Інтегрований підхід в організації освітнього процесу в різновікових групах ЗДО.
2. Сучасні методи та підходи до професійного розвитку вихователя.
3. Форми взаємодії між педагогічними колективами ЗДО та НУШ щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти.
4. Прийоми управління стресом та відновлення емоційної рівноваги в надзвичайних ситуаціях.
5. Гра як один із найефективніших способів формування соціально-емоційних навичок і підтримки благополуччя дітей.
6. Форми партнерської взаємодії ЗДО з батьками дітей.
7. Особливості планування освітнього процесу в різновікових групах.
8. Формування колективістських взаємовідносин у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.
9. Особливості проведення занять з навчання дітей елементів грамоти у різновіковій групі закладу дошкільної освіти.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Про дошкільну освіту: Закон України від 06.06.2024 № 3788-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20>
2. Положення про деякі типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2025 р. № 818. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/949/94999/68711e31ea9d5610876400.pdf>
3. Базовий компонент дошкільної освіти України / Байєр О.М. та ін. 2021. 37 с. URL: <https://bit.ly/3CannQl>
4. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» : наказ Міністерства економіки України від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. URL: <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/84885/>
5. Методичні рекомендації Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти): лист МОН України від 16.03.2021 № 1/9-148. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>
6. Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році : лист Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 р. № 1/17853-25. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS42171>
7. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / упор. : О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 240 с.
8. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк ; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, [та ін.] ; наук. ред.: Г. В. Беленька, М. А. Машовець ; Мін. осв. і науки України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 440 с.
9. Нечипорук Н. І., Педько О. П., Корж Т. М. Особливості організації навчально-виховного процесу в різновікових групах ДНЗ. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 184 с.
10. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: підручник. 4-те вид., перероб. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 408 с.
11. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О. І. Білан ; вид. 2-ге, зі зм і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.
12. Освітнє середовище закладу дошкільної освіти: технології проєктування : навч.-метод. посіб. / за заг. ред.. О. Д. Рейпольської. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 222 с.